

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A' Magyar Kurir 15-ik darabjához.

Magyar Ország.

Végezte azon szomorú történet leírásának, melly a' 13-ik szám alatt költ Kurir Toldalékjának utolsó lapján félbe maradt.

Azon borzasztó esetnek mássát Gömör Vármegye a' históriákban sem olvasott. — Ez valóban veszedelmesebb lehetett volna a' *Basó Mátyás*nál. Ez a' prédából tsak élni akart, a' pészta alatt forgóknak (a' mostani öszevesküteknek) gyilkolás is volt tzeljök. *Basó Salm* - Murányban lenyakaztatta; de ez a' büntetés a' kérdésben lévőkre kevés volna. Ezek a' gonosz emberek nemes udvart támadtak meg; fő Nemest (sok esztendőig fő Szolga Biróságot, azután tabla Biróságot viselt személyt) verték és öltek meg, a' plánum szerint hasonló követtek volna el másokonn is; sőt annyira szaporodhattak volna, hogy világos nappal is akármelly helységre réá üthettek volna.

Erdély Ország.

A' múlt esztendő October holnapjában, Brassóban és azon város környékén fekvő néhány helységekben kiütött pestis avagy döghalálalt, a' mint a' Szebeni közönséges levelekből olvassuk, három ember vitte oda Oláh Országból, a' Tömösi passuson, úgymint, egy *Pintak* nevű külső városbéli tzigány, a' másik egy *Kis Márton* nevű Türkösi lakos, kiről nem tsak azon helységbeli néhány lakosokra; hanem a' szomszéd helységben Bátorfaluban lakó familiájára is réá ragadt azongonosz nyavalya. De a' Brassói szemes Ma-

gistratus, melly azon mételynek gyilkos voltát már előbbi tapasztalásaiból is jól esmérte, annak megfojtására és elhárítására mindjárt megteette a' szükségei rendelkezéseket, és 14 embernél több nem is lett annak áldozatjává azon helységekben.

A' harmadik ember, a' ki azon mételyt Brassónek *Burghals* nevű külső városába bévitte, és nagyon ki is terjesztette, egy *Teutshbier Jakab* nevű kőműves volt, a' ki a' Tömösi passusban munkán lévén, egy idegen embertől, azon gyapottal tömött zsákokból, mellyek Oláh Országból titkos úton módon a' Törtsi passuson által vitettek, egynehányat oltsó árnon vett, azokat lopva haza vitte, elrejtette, 's apródonként titkon eladogálta. A' Brassói Magistratusnak hírvül adatván e' dolog, azon szerentsétlen embernek házát mindjárt bezáratta, és hogy azon gonosz mételyt ott is megfolythassa, minden szükséges rendelkezéseket meg tett, de mivel már akkor nagyon elhatalmazott, mivel a' kőművesnek gyermekei, rokonai, és sok esmérői, kiváltképen pedig azok, a' kik a' kőművestől a' mételyes gyapothól valamit vásárlottak, annak dögleletes mérgét bészívták, a' Magistratusnak, és az Orvosok között kirendelt Commissionának minden erőlködéseik, 's jól intézett rendelkezéseik haszontalanok voltak.

Mibelyt a' felsőbb tisztviselők ezen veszedelmes dolgokról meg voltak győztetve, mindjárt egy elegyes Kir. Commissio rendeltetett ki, melly polgári 's hadi személyekből, az Erdély Országi Protomedicusból, 's több értelmes és nagy tapasztalású Orvosokból állott, melly *Tartler* Tanácsos Úr előülése alatt *Zaidenben* Nov.

28-ik napján össze gyűlvén, legelsőben is Brassót minden külső városival együtt bezáratta, a körül szoros kordonot vontatott, orvos doktorokat, kézi orvosokat rendelt ki, és a Magistratusnak eleve teltintézetjeit helybe hagyván, olly parantsolatot adott ki, hogy mind a' belső mind a' külső városokban, minden ház lakosát annak udvarán az orvosok vizsgálják meg, és ha valamelyikben a' pestisnek valami nyomait tapasztalják, mingyárt küldjék az arra rendelt ispotályba, a' háznak több lakosait pedig katona őrizet alatt küldjék a' várbeli kontumáziába, a' házakat mind adlg, míg azok tökéletesen megtisztítanak, zárva tartás, a' megholtakat a' pestises szekérre téven, hasonlóképen katona őrizet alatt, a' rendelt temetőhelyben temetessék el. — Továbbá *Türkös, Bács* faluk, és a' már megmetyesedett méhes kertek különösen zárattassanak bé, és azokba hasonló módon, mint a' bezárított külső városokban (Orvosok, Chirurgozok, szakátsok, betegekkel bánók küldtetessenek. A' több Kerületbéli helysegek pedig, a' mellyekbe vivő utakat már akkor a' szomszéd előjárók bezáratták, hogy azokban annál könnyebben fellehessen a' Brassói lakosokról réájok ragadott métyelt találni és megfojtani. Ennekfelette azon kerületbéli Commissariusoknak, a' kik a' bezárított Kerületbéli helységeknek líneáján voltak, keményen megvólt parantsolva, hogy hetenként kéttzer, a' Brassói Commissio pedig minden nap hírt adjon az egészségre ügyelő Kir. fő Commissionak azon veszedelmes nyavalyának nevedeséről vagy fogytáról.

Ennek a' fő Commissionak második foglalatossága abban állott, hogy a' bezárított városnak minden napi táplálására szükséges eledel szerzettessen, és hogy az adás revés, kereskedés egészen megne-tsökkenyen. — Ezen kétfős zelnek előresére, a' régi külső város végén, a' Sz. Bertalan tumpoma mellett egy reudes kon-

tumázia állítottatott fel, azon mód szerént, mint a' határon levő kontumáziák vannak tétetve, a' mellyekben tudójillik a' Brassói lakosok a' magok árú portékáikat az eladáv végett letétezték, és a' 21 napi tisztulás után el is adhatták.

Továbbá minekutánna a' kerületbéli helységek Dec. 20-ik napjáig meggyógyultak, és bizonyosan reményleni lehetett, hogy azon pusztító ellenség szorosabb határok közé szorítottatott legyen, nem tsak a' bezárítás megszűnt, hanem Decemb. 26-ik napján az egész Országgal való szabad egyesülés is helyre állítottatott, olly előre való vigyázás mellett, hogy jövendőben is semmi útazó a' helybéli tisztviselőktől adott és forma szerént megfűtött passzus levél nélkül, se ki, se be ne hozsátasson. Egyszermind minekutánna meggyőzettezt volna arról az Orvosi Társaságtól az egész dolgára ügyelő fő Commissio, hogy az úgy nevezett pestist gyógyító füst a' papirosra ragadt pestist is megöli, következképen a' pestises vidékektől jövő papiros pénzt is, ha illendőképen megfűstöltetik, minden veszedelem nélkül el lehet venni, azt is megengedte, hogy az úgy nevezett *Blumenau* külső város kordon líneájánál, illendő vigyázat mellett, szabad vásár tartassék; a' melly végre ott 500 öl hosszúságú, egymástól két öl szélességű barriere sorompó, vagy inkább rekesz készíttessen, a' mellyben eladni és venni lehessen. Mindazáltal tsak azon Brassói terméseket és kézmiveket lehet nem pestiseseknek tartani, a' mellyek a' tisztulás idejét eltöltötték és a' pestist gyógyító füsttel illendőképen megfűstöltettek. Mind a' két részről kinekinek a' maga áruló helyét a' kirendelt Commissariusok és felfüggesztett táblák ki fogják mutatni. A' két sorompók, vagy rekeszek közt 30 fűstölő Commissariusok fűstölő eszközökkel fognak lenni, a' kik a' papiros pénzt, a' nékiek adatott rendelés szerént meg fogják fűstölni, a' réz pénz pedig megmosni. (A' többi következik.)